

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt — kr.
Fél évre 2 frt — kr.
Negyed évre 1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily
írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez
küldendőek.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak
helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél
30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mér-
sékelt díjak egyezség szerint.

Pár szó a maga helyén.

Jelige: „Szeressük az erdöket, mert azok
a mi jólétünk előmozdítói!”

Szerény kis lapunknak, mely egyedüli a maga nemében, nem csak az a föladata, hogy tisztán csak az erdészeti altiszti személyzet személyes bajaival foglalkozzék, bár ez a tárgy igen háládatos és annyira kiadó, hogy évek során elég anyagot szolgáltatna földolgozásra, hanem czélja az is, hogy módot és alkalmat nyújtson nekünk, az erdészet szerény bajnokainak és munkásainak, hogy a szakmában szerzett tapasztalatainkat mások okulására közöljük s ismét az azok által tapasztaltakat saját hasznunkra fordítsuk. Ezzel ellenkezőleg lapunk csak kivételesen jut abba a helyzetbe, hogy

szakba vágó dolgokat közölhessen s így kénytelen inkább csak a társadalmi téren mozogni s bár érdemei ezen a téren el nem vitázhatók, az igazán szakmájának élő erdész embert csak részben elégíti ki. A dolog ilyenén állásának az okára — ha azt kutatjuk — nem nehéz rájönni. Szerény véleményem szerint a baj kutforrása az, hogy azok, kiknek legfőbb föladata lenne az altiszti személyzetre művelőleg hatni, annak ismeret körét tágitani, ezzel vagy igen keveset, vagy semmit sem törődnek. Értem ezek alatt az erdőtiszteket, kiknek legnagyobb része vagy kényelem szeretetből, vagy pedig mert az alantasokat nem tartja arra érdemesnek, hogy velük foglalkozzék, a helyet, hogy a tudományában rejlő kincsből másoknak is

TÁRCZA.

Természeti és Vadászképek.

Lakatos Károlynak, a derék, sokat tapasztalt szenvedélyes vadásznak avatott tolla alól került ki a fenti czim alatt egy érdekes könyv, mely hivatva van ezen a téren még nagyon szegény irodalmunkat gazdagítani. Tudva azt, hogy olvasó közönségünk nagy része érdeklődik az ilyen tárgyú művek iránt, jó szolgálatot vélünk tenni, midőn figyelmét reá irányítjuk. A mű irányát és czélját legjobban ismerhetjük meg azokból a sorokból, melyeket szerző maga ír könyvéről s így azokat ide iktatjuk egész terjedelmükben. A mű a folyó hóban fogja a sajtót elhagyni; előfizetési ára füzve 2 frt, diszes kötésben 3 frt, diszkötésben aranymetszettel 5 frt. Megrendelhető Endrényi Imre könyvkiadónál Szegeden.

A szerző ezeket írja legújabb művéről:

Könyvemről.

Ha Diana hive nem csupán a vadpusztítás célzatától sarkaltatva: önzetlenül csüng szenvedélyén, csakis akkor hódol igaz vadásznak méltóan annak az eszménynek, mely a szabad természet imádása révén nemesebb, magasztosabb, tehát ideálisabb értelemben szenvedélyéhez fűzi — s egyben „igazi vadászszá”, a tegezes istennő méltó hivéül avatja fel.

Puskát fogni és vadat ejteni oly mindennapi, közönséges és szellemtelen ténykedés, hogy még a szorosan vett „mesterség” fogalmával is alig egyeztethető össze. Ily értelemben még a divatosan hangzó „sport” keretén is túl esik, bár ezen divatos fogalom jellemét még az önzés határai közt is messzire túlhaladja, a mennyiben bármely u. n. sport többé-kevésbé csakis akrobatika; ép azért ideális értelemben egy sem képezheti közülök a „szenvelmek”-nek lelki gyönyörökkel megnemesített ama úgyszólván különleges fogalmát, de még csak meg sem is közelítheti, —

jutasson, elzárja azt a világ elől, mint a szentírásbeli hanyag szolga, ki a reá bízott talentumot a helyett, hogy azt gyümölcsöztette volna, a földbe ásta.

Ilyen viszonyok mellett, teljesen a saját gyöngé erőinkre utalva, magunknak kell arra törekednünk, hogy az erdészeti altiszti személyzet részére annyira szükséges, mondhatnám nélkülözhetlen szakirodalmat megteremtsük.

Hazánk minden vidékének meg van a maga sajátos jellege, mellyel másutt alig találkozhatunk s így fölötte becses lehet, ha szerzett tapasztalatainkat a másokénak megismerésével gyarapítjuk, ezek módot nyújtanak különféle kísérletezésre s a leghelyesebbnek talált irány és módszer megválasztására, de módot nyújt azok közlése a megvitatásra s az ellenkező nézetek által támadt kételyek eloszlatására is.

Ezeket fontolóra véve elhatároztam, hogy tisztelt szaktársaim és a szerkesztő ur engedelmeivel egyet-mást elmondandok azokból, miket eddigi pályámon tapasztalni alkalmam nyilott s ha közelésemnek némi hibái és gyöngi volnának, kérem szives elnézésüket s szolgáljon mentségül az, hogy erre a tevékenységre egyedül szakmámnak határtalan szeretete s az a remény buzdított, hogy példám másokra — talán sokkal hivatottabbakra is — buzdítólag fog hatni s jövőben nem szorulunk rá a gaz-

dagok asztaláról lehulot moszsákra, hanem megélünk a magunk emberségéből.

Czikksorozatom bevezetéseül el akarok itt mondani egyet-másd mit eddig magam tapasztaltam, a

HAVASI FENYŐRŐL.

A havasi fenyő (*pinus cembra*), mely hazánkban a fenyőfajok között nem ugyan elterjedése, hanem faanyagának tekintetében az első helyet foglalja el, a fenyők között a legszebb és legtartósabb műfát szolgáltatja s szeretett hazánknak legmagasabban fekvő, zord éghajlatu hegységeiben s ezeknek is a legmagasabb részén tenyész, ott, hol más fajokra nézve a tenyészet már megszűnt.

Védkerületemben, mely a Kies Erdélyben, Hunyad vármegyében az erdélyi hegyláncz óriása, a Retyezát délnyugoti részén terül el s mely mintegy 28000 kat.-holdat foglal magában és fölhuzódik egészen 2506 méter tengerszin fölötti magasságig, a havasi fenyő helyenkint szorványosan, másutt ismét csoportosan fordul elő. A kerületem nagyobb része havasi legelő, itt-ott megszakitva kőgörgeteges kopárokkal.

Az itt talált példányok nagyrészt korosak 25—45 cmt. vastagsággal, vannak azonban egyedek, melyek 50—60 cmt. vastagság mellett 20—26 méter magasságot is elérnek. Tenyésztési határunk 1400 méter tengerszin fölött magas-

mit „szenvedélynek“, még pedig „nemes“ szenvedélynek szokás nevezni.

Ám a vadászat is — mint „nemes szenvedély“ — csak akkor emelkedik magaslatának tetőpontjára a szó igaz értelmében, ha minden önzés, vagyis köznapiaságtól menten, az eszményhez állítja közelebb Diana hiveit, hogy a nagy természet, Istennek ezen legegyszerűbb és mégis legcsodálatosabb és legmagasztosabb templomának ismeretére, szeretetére tanítsa és buzdítsa őt, mi a megtört remények sirvirágainak újult életet, a borongó léleknek életerőt, vigaszt és sokszor örömet, gyönyört ad — és ám, mindenkor a természet vadvirágos költészetének illatárjait lengeti felé, megidvezítve a lelkét egy — másutt nem érzett, megnevezhetlen boldogság érzetével.

Csak ily értelmében tartom én a vadászt az ideális istennő valódi, igaz felkentjének, mert csak egy ilyennek lehet hozzá szíve, lelke, szelleme, hogy hivatásához: nemes szenvedélyéhez méltóan, a természet titkainak tömkelegébe — mely csak az avatottak

számára „nyitott könyv“ — behatolni képes legyen; mert csak egy ilyen veheti észre a természet háztartásának tipikus mozzanatait, fürkészheti ki szeme még az összes öt érdeklő lények: az állatélet megnyilatkozásait s érezheti s értheti meg egyszersmint, a csodás és oly fenséges természet szívverésének élettől duzzadó, isteni igaz poezissal megszentelt megnyilatkozásait a mozzanatok ezerféle változataiban.

Csak az ilyenek képesek a nyert benyomásokat keblükben meg is őrizni, egyszersmind lelkük örökifjúságával és fogékonyságával együtt, mint az égnek vágyó fenyvek örökzöldjüket örök reménnyel; a büszke ormok szeplőtlen hópártájukat, mi oly hideg fenyű s mégis oly hévvel visszasugározza a nap forró illetését — a nélkül, hogy fenségessége a sugártörésben hazug csillogássá változnék által.

Igen, az igaz vadászszív meg tudja őrizni a nyert fenséges benyomásokat, az eléje táruló természet nagy könyvéből kiolvasott igazságokat, a mozzanatok ezernyi csodás megnyilatkozásait, képeit, színeit, silhutjait, mik

ságban kezdődik s fölhuzódik egész 2250 méter magasságig.

Sokan lesznek, kiknek föl fog tűnni ennek a gyönyörű és értékes fanemnek csekély elterjedése s szaporodásának nehéz haladása. Tapasztalataim nyomán okát ennek a következőkben vélem föltalálni:

A havasi fenyő az időjárás minéműsége szerint május hó legvégén, vagy pedig június hó elején virágzik s a magtermő év ennél a fanemnél nagyon ritka, minek oka a következőkben kereshető:

A nagy magasságban fekvő havasokon az időjárás szeszélyes változásoknak van alávetve s bár mely forró nyári nap hőségét akár hányszor zord, hideg idő váltja föl; a melegség által kicsalt rügyek vagy virágok ilyen esetben a hőfoknak gyors sülyedése következtében nagyobb részt tönkre mennek s legfeljebb egyes, a hideg arámlatnak annyira ki nem tett oldalakan maradnak meg épen.

Ha a termést ilyen csapás nem érte és az szép eredménnyel kecsegtet, ott van egy egész sereg más ellenség, mely azt megsemmisíteni igyekszik.

A havasi fenyő szárny nélküli magja tudvalevőleg egy kis fekete, borsószem nagyságu diócskát képez, mely a fekete fenyőénél nagyobb tobozba van elrejtve; a magnak nagy

az olajtartalma s ize hasonlít a mogyoróéhoz, kellemes fenyő illattal fűszerezve. Ezt a tulajdonságát jól ismerik a havasokon tartózkodó madarak különféle nemei s ezek között a magnak legveszedelmesebb ellensége, a fenyves vagy mogyorós szajkó (*nucifraga caryocatactes*) mely kiválóan csak a havasi fenyő régióiban tartózkodik nagyobb számban s némely, különösen lapályos vidéken egyáltalán ismeretlen. Itt egész napon át hallhatni rikácsoló hangját; szorgalmasan átkutatja a havasi fenyőket s éles szemével fölfedezi még a legrejtettebb helyen lévő magokat is, sőt még a félérett tobozokat sem kiméli, hanem a magot azokból is kiszemelgeti. Ez a madár a közönséges szajkónál — népnyelven mátyás — valamivel nagyobb, alapszínezete fekete, fehér pontokkal tarkázva, a farka vége fehér, csőre sötét-fekete színű.

Az az egy pár magszem, mely a fenyőszajkó figyelmét valamikép elkerüli, a földre hullva vagy más madaraknak, vagy pedig az egereknek prédájává lesz.

Ellenségei még a havasi fenyőnek a pásztor emberek is, kik a magját kiszedik s megeszik, virágait, gallyait pedig letördelik.

Ha valamely magnak mégis sikerül a földbe jutni s kikelni, a gyöngö csemetét csakhamar elnyomja a különféle fölbujánzott gaz, vagy pedig a nagy hó terhe alatt összetörik.

mindmegannyi összes, csodás változataikban a legfelsőbb Erő misztikumából sugárzanak elő — és a mi fő, ha kell, számot is tudnak adni felőlük az élet múltó alkonyáig mindenkori. Mert hisz, ha zárkózott szívvel erre képes nem volna, a természet beirt könyve csak holt hieroglifeket tartalmazna számára — érthetetlen ákom-bákok rejtelveiként egy elpazarolt élet, elpazarolt érzelmek s érzemények talán meg sem is értett üres sirirataként.

Igen, a számadás el nem maradhat, számot kell adni tudni mindenha! De életszükség is ez néha, a túláradt kedély, lelkesültség s nemes ihlet számára, mi kitör önkénytelenül, mint a költészet egetvivő sas-madara és mint a megihletett kebel imája, mely valóban a szív mélyéből fakad. Hisz ha a természet magasztosságának csodálatába elmerül a lélek s az szavakat ad ajkainkra: nem imádkozunk-e akkor?! Nem-e a magasztos eszmény bűvérejének illetését érezzük akkor egész valónkon; mi leborulásra késztet, készleti az ajkat a föld porából nőtt kis virág himes diszére hin-

teni csókjait! Hisz a virág maga is egy megszentelt eszményi ima, mely az Isten szívéből véve keletkezését: bizalommal, hálatelten az ég felé mosolyog édes szépségében . . .

Igy érzek én a szép, a nagy, az Isteni természet-ről s ha rángondolok is, úgy tetszik: imádkozom.

Ez az ima immár meggyült szívemben s szerte szállni készül, mint a himpor az Isten gondján, mit a végtelenbe ragad a fuvalom ereje, hogy atomokká váljanak a nagy mindenség poézisében.

Mikor járom az erdők vadonát, bérczek fenséges tájait s a náderdős lápvilág madaras birodalmát; vagy ha zöld vagy letarolt mezők illatárt lehelő viránya közé visz vándorútam, — gondolataim, érzeményeim, benyomásaim támadnak, melyek elaltatják a lelkemet, elárasztják a szívemet édes érzeménynyel, mely ajkaimon imává egyesül; majd a tollamra fut, hogy fehér lapon ákom-bákok képződjenek belőle, melyek megfejtése ám önként kínálkozik — a rokonlelkek vonzó-dása, egyesülésének titkos sugalmában, mely lerontja

Mindezekből látható, hogy a havasi fenyő nehéz terjedését legnagyobbrészt maga a természet okozza s így ha terjesztését önmagára biznók, eredményre soha sem jutnánk.

Ilyen viszonyok mellett magunknak kell hozzálátni, hogy a természetnek segédkezet nyújtva ezt a szép fanemet kiveszni ne hagyjuk, hanem annak szaporítását s ez által egyébként parlagon heverő területeink hasznossá és jövedelmezővé tételét elősegítsük.

A havasi fenyő szaporítása tehát — mint az előadattakból nyilvánvaló — legezészerűben mesterséges uton eszközölhető, minek miként való megejtését az alábbiakban írom le.

(Folytatás következik).

Tavaszi levél.

Tavaszdik! Lehetetlen, hogy az ember szíve ne dobbanjon hevesebben, ha a tél apó hosszúra nyújtott kellemetlen vendégeskedése után észrevesszük, hogy kedve kerekedett a bucsuzásra s látjuk mint kezdi hófehér (nem csoda, hogy hó fehér) plaidjét csomagolni s házuk ereszeről sűrű könnyeit ontani, csak azért, mert — szerinte — kedves vendéglátását kénytelen 6—7 hosszú hónapra megszakítani s látja azt, hogy az ember még is iparkodik marasztani ő kelmét s kételkedve nézi mehetnékjét, tudva, hogy szokott ő néha egy párszor még vissza is fordulni, akár csak egy anyós, mikor vejétől bucsuzik, elkeserítendő a bucsu-

a titkok szirtjeit . . . Hisz a delej is magához vonzza a csillogó, nemes aczélt, mely a rozsdától idegen, — hogy átruházza rá az áramot, mely az ő lelke . . .

A beirt lapok immár halomra gyűltenek s szívem közölni óhajtja, a miket rejteget: immár ne legyen titok belőlük többé. Minden igaz vadász, minden természetimádó meg fogja érteni, a mit e fehér lapok mesélni fognak — melyek egy kiszakított részét képezik annak az imakönyvnek: az én imakönyvemnek, melyből a természet szeretete virágokból, lepkecsapongásból, ködből és napsugárból, madarak szólásából, erdő zúgásából, majd a sárrétek, nádak s fenyvesek örökzöld világából — de mindenből, a mi hallgatagon vagy fenségében, szólásában, színében vagy illatában a szent eszmény magasztosságát hirdetve — egyaránt fakad.

Vadász üdvözlettel

Lakatos Károly
a „Természeti és Vadászképek”
szerzője.

zás fölötti örömet. Szerencsés utat tél bácsi, boldogítsd te csak a te leghálásabb gyermekeidet, a muszka szomszédainkat, ott a te családi tűzhelyed, ne zavard a te zordon ábrázatoddal meleg után sóvárgó szívünket, s ne kergesd az embert életunságba örökös némaságod s egyhaguságoddal, mely faluhelyen képes a legnagyobb melancholiába kergetni a legvidámabb kedélyt is. Szerencsés utat tehát s hidd el, szívesen hajlandók vagyunk megbocsátani neked távozásod fölötti örömlünkben, ama kegyetlenségedet is, melyet sokszor éreztettél a szegény erdőörökkel diszes hózivatárak stbi alakjában. Hidd el, sokszor a pokol legmélyebb fenekét kívánta ő neked, mellyel tudomásom szerint adáz hadilábon állsz, már csak ellentétes természetetek miatt is. No de nem szándékozom elkészeríteni utolsó perczeidet örökös szemrehányással, hisz nyújtottál te nekünk néha-néha egy vidám percet is egy-egy sikerült vadászattal, mire való tekintettel nem zaklatlak többé, csak csendesesen utnak eresztlek egy jámbor óhajtással „requiesce in pace!”

* * *

Enyhe déli szellő lengedez estefelé, s hullámszik a keblem, annak éltető szagától, észrevenni rajta a közelgő tavasz ozónját. Szinte öntudatlanul ballagok az ismert ösvényen, míg el nem érem a rendes tavaszi sétám végpontját, egy lankás, süppedékes, nyírral s borókával tarkított, legelőnek csúfolt földdarabot, hol is észreveszem magam s örömtelten nézek körül, természetesen először az égboltozatra, valljon ott csillog-e már a bájos Vénus, nem ugyan emberi — a mi talán némely emberfiának kedvesebb volna — de a vadásznak annyira kívánt esti csillag alakjában, s kezdem a táskám tartalmát vizsgálni, nem raktam-e oda a megszokott golyós, posta vagy nullás sörétet a szükséges 10—12-es helyett. Meggyőződve korrektségre, nyugodtan helyezkedem el vadász székemen, s gondolataim egyetlenegy téma körül kalandoznak: valljon itt vannak-e már? Lesz-e szerencsém? stbi.

Ki az? micsoda mesebeli tündér jövetelét várom oly türelmetlenül? Izgatottságom nőttön nő, s a legnagyobb fokra hág, midőn a szomszéd falu közeli határában eldördül az első lövés, utána pár percnyi időközben második, harmadik; hevesen felugorva, a látó s még jobban a halló érzékem megfeszül, haragszom a madarak seregére, mely csicsérgésével tölti be a levegőt, de hiába. A várva várt vendég csak nem érkezik, míg végre mit volt tenni, összeszedni a czók-mókot s búsan ballagni hazafelé a térdig érő víz és pocsolyákon keresztül. No de se baj! A türelem rózsát terem s ez úgy is az erdőörök jelszava, mely megbékített az uton, úgy hogy nyugodtan értem haza s csak annyit mondtam: „még ma nincsennek itt, de L n már löttek, holnap talán már én is kapok belőlük.”

Alig mult el másnap az ötödik óra, már ballagtam, de nem búsan, mint előző napon, állásom felé, tele reménnyel és vigan csevegve — a nőmmel s egy barátom bájos nővérével — mindhárman a legvérmesebb reményekkel telve a szalonkák huzása — hisz nyájas olvasóm már kitalálta, hogy az egész a kedves hosszucsőrüekről szól — de még az én remekelésém iránt is, csak arról folyt a vidám vita, vajjon lövök-e, ki fogja hamarabb elkapni, ki viszi haza stb.

A lehető legpompásabb hangon értünk helyemre, hol elhelyezkedve vártuk az óhajtott pillanatot — némán.

Hallja? hallod? ugrott föl a két társam, midőn az első lövés esett megint a szomszédban. Lehetetlen leirnom az izgatottságot, mely nemcsak két kibiczetet, de magamat is elfogott, még pár perc s felkapom a fegyverem az ismerős kedves hangra . . . s bumm! visszhangzik a közeli hatalmas tölgyes s lekapva a fegyverem ugorni készülök a hulló madár után. De Istenem, ott röpül az tovább s én süldő szerelmes koromból rám visszamaradt pirulástól égő arczczal nézek társaimra, kik azonban hála tapintatuknak még csak vigasztalóra fogták a dolgot, megmentve a legkinosabb helyzetből; egy kis vadászhazugsággal, hogy hiszen rosszul jött, messze volt stb. sikerült a dolgot szép színben föltüntetni. Ez még tehát hagyján, de Uram Istenem, az első után jött még három, s mind úgy járt, mint az első.

Helyzetem a lehető legfurcsább volt, már a társnőim is elvesztették higgadtságukat s később a heringfej is kilátásba volt hozva, no de hála az égnek nem úgy történt. Már másnap ragyogó szemmel mutattam be zsákmányomat, mely azóta örvendetesen megszorodott, s most én lévén a helyzet ura, alaposan visszaadtam a heringfejre való kedvesen csipős élezelődéseket.

Igy folyt le az első szalonkalesem, kómikusan s csak azt jegyzem meg, hogy nálunk a szalonkák javában huznak, a mi a gyakoribb havazásnak köszönhető, mert így a kedves vendégek képtelenek a Tátra fenyveseit elérni.

Vadász üdvvel

Gubriansszky Mór.

Különfélék.

Vaddisznó vadászat. Érdekes vaddisznó vadászat hírét vesszük Arad vármegyéből, mely a kroknai és valemarei erdőségekben a napokban folyt le. A kroknai részben Széchenyi Antal gróf ejtett el egy hatalmas sörtevadat, a valemareiban pedig egy Reinholz nevű erdészre három darab tört ki s a kitűnő lövő mindhármát leterítette. Az egyik — egy óriás kan — neki rontott ugyan, de kárt nem tehetett benne, mert mielőtt elérte volna, elhagyta ereje s összerogyott.

A leányát végezte ki. Még nem halt ki a romanticizmus. Bizonyítják azok az excentrikus esetek, melyek ma már ismét nap nap után feltűnnek, holott a századvégi emberek ilyen eshetőségekről már lemondottak. Párisban egy apa elítélte és kivégezte leányát, azután önmagát. Regényíró fantáziában sem született még ilyen eset, a mit az élet produkált. Jules Lamarre kárpitos volt. Szép kárpitos butorok diszítették üzletét, melynek csodájára járt egész Páris, de legjobban csodálták szépséges leányát. Bolondult egész Páris érte és ő — nem utasított vissza senkit. Mindenkit egyformán szeretett, egyformán hallgatta meg az arany ifjuság, a rouék és habituék kérését. Az üzlet virágzott mint soha, a leány pedig elvirágzott. Orczáról hamar letűnt a pir, s az apa csak későn fedezte fel leánya bűnös üzelmeit. Hajánál fogva huzta fel a magasba, azután közvetlen közelből halántékon lőtte. Mikor leánya meghalt, magát lőtte föbe. A rémes dráma foglalkoztatja most egész Párist, a sajtót, a klubokat és pszíhiatereket, a kiknek Páris most ugyancsak sok anyagot szolgáltat.

Egy hajótörött elbeszélése. A napokban érkezett meg a havrei kikötőbe a „Southampton“ hajó a Ville-de-Saint-Nazaire katasztrófájából csodálatos módon megmenekült utasokkal. A kikötőben ujjongó sokaság, kendőt lobogtatva, éljenezve vár reá. A meg-ható jelenetek egymást érték, az elveszettnek hitt fér-jeket és apákat sirva karolták át feleségeik, gyer-mekeik. De a hajótöröttek alig tudtak mosolyogni, örülni a menekülésnek, a kiállott borzasztó szenvedé-sektől elfásult arczczal, közönyös tekintettel fogadták az övéik öleléseit. Nicolai másodkapitány csónakán menekültek meg ezek. A kapitány, széles vállú férfi, szeméből sugárzik a férfias energia. Határozottan, rö-viden felel a hozzá intézett kérdésekre.

— Hetven ember volt a hajón, köztük tizenegy utas.

— Hányan haltak meg? — kérdezték a kíváncsiak.

— Ötvennégyen.

— Nyolcz bárkájuk mégis volt a menekülésre?

— Igen, de négy, a mint lebecsátottuk, a Saint-Nazaire oldalához csapódott s darabokra tört. Oh! Nagyon haragos volt a tenger.

— S minek tulajdonítja a szerencsétlenséget?

— Ki tudná ezt megmondani? Vihar sujtott le ránk. Egy forgóhullám ragadta meg a hajónkat s fölfordította. Azon a pontján voltunk a tengernek, a hol az északsarki részek a Golf-áramlattal kavarnak össze. Tudvalévő, hogyan marakodnak azok!

— Nem volt nagy pánik?

— A legesekélyebb sem. Sőt igen csodálatos nyugodtsággal viselkedtek az emberek. A 7-én este történt a katasztrófa. Jött a víz, jött! . . . Hiába iparkodtunk volna szembeszállani vele . . . Lehetetlenség volt! 8-án este 10 órakor Jaquenean kapitány

kijelentette, hogy szálljunk le a mentő csónakokba. Győztek az elemek. Lebocsátották a csónakokat s az utasok beszálltak. Utánuk mi, a legénységgel. A Ville-de-Saint-Nazaire aztán roppant gyorsan süllyedt el, ha még néhány perczig késlekedünk, már késő lett volna minden. Én az utolsó előtti csónakon jöttem, az utolsó a kapitányé volt. Azóta nem tudok semmit, sem a hajóról, sem a többi csónakról.

— Némelyek talán szemrehányásokat fognak tenni — mondja — hogy tulságosan takarékosan bántam az élelmiszerrel. Még most is 14 kilogramm kétszersült van nálam. De erre büszke vagyok. Tudhattam-e, hogy meddig fogunk hánykódni a hullámokon? A két első nap még reménység közt s eléggé jól telt el, de már harmadnap mindnyájan kimerültünk az éhségtől és a fáradságtól. Ah! mi mindent láttunk a felhők közt! Képzeld el, hogy egy pillanatban nem volt körülöttem más, mint csupa hallucináló, a ki üveges szemmel, merőn bámult az égbe és különös dolgokat látott a levegőben. Némelyek azt hitték, hogy színházban vannak és tapsoltak a tánczosnőknek. Csókot hánytak nekik. Mely titokzatos módon alakultak át azok a felhők olyan csodálatos alakokká? Ez valóban fölülmul minden képzeletet. Én magam, bár teljesen eszemnél voltam, tisztán láttam az égboltozaton egy szép nőnek alakját, a ki kezeit tartá felém. Első halottunk Zúétan Picard szállásmesterünk volt, a ki megőrülve pusztult el. Dühöngött, szitkozódott, úgy, hogy meg kellett kötözni. A szerencsétlen, kinek még a hajón eltört a karja, régi sebével is iszonyuan kinlódott. Egy észrevétlen pillanatban, a mikor kihuzta a kezét a kötelekekből, a tengerbe ugrott.

Másnap reggel már hét örült volt a csónakban.

Negyedik napja volt már annak, hogy a Saint-Nazairet elhagyva, bolyongtunk a tengeren. Délután gőzöst pillantottunk meg közelünkben. Azt hittük, meg vagyunk mentve. Tüzet raktunk, kiáltoztunk, a francia zászlót lobogtattuk feléje . . . A gőzös lassan elfordult s nemsokára eltűnt szemeink elől.

Szükségem volt e pillanatban lelkem minden erejére.

— No hát, gyerekek — szoltam — ha ez a gőzös nem vett föl, azt jelenti, hogy közel vagyunk a száraz-földhöz s fölösleges már a segítség.

Pedig nem volt fölösleges. Borzasztó módon szenvedtünk már, főképpen a szomjuságtól. Oh, a szomjuság! Dideregve, csaknem összefagyott tagokkal, elkékült testtel, térden állva könyörögtünk egy kis esőért, s mily öröm volt, a mikor kitört a jeges zivatar és tenyerünkől márthattuk föl áldásos csöppjeit. Végül már tengervizet is ittunk . . . Rémitő szenvedések voltak ezek! . . .

Porosz jégeső-statisztika. A fölmívelésügyi minister rendeletére, mostantól kezdve és ez idén elő-

ször jelentések adandók be az állami erdőségekben történő jégkárokról, a gabonára eső jégkárokról való kiegészítéseképen. Kiváncsnak találja a miniszter továbbá, hogy ilyenmü észlelések a nagyobb községi és magánerdőségekben is eszközöltessenek. Az évfolyamán ezekben az erdőségekben előforduló jégesők minden erdésznel, erdőkerülőnél lévő jegyzékbe volnának bevezetendők és ezen jegyzések az év végével a községi hatóságoknak és erdőbirtokosoknak átadandók. — Ilyen följegyzések nálunk sem ártának s fölkérjük tisztelt olvasóinkat, azok vezetésére és ősszel hozzánk való beküldésére. Hasonló adatok gyűjtésével nagy szolgálatot tehetünk csekély fáradság mellett a tudománynak.

Kinai háztüznézés. A kinai apa, a mikor a fiának megkér egy lányt, letérdel a lány apja előtt és így szól: „Térdemen állva könyörgök neked, ne sujtsd megvetésseddel ezt a legalázatosabb, vakmerő kérelmet, hanem ajándékozd meg figyelmeddel csekélyfontosságú szavaimat. Add oda lányodat fiamnak, a ki a te leg-hüségesebb rabszolgád s éljen a fiatal pár, selyem kötelekekkel összefűzve, mindig a legnagyobb boldogságban. Engedd meg, hogy végtelen, állandó boldogságot kívánjak az ifju párnak, a kik eszményi szerelemmel csüggjenek egymáson. A gyönyörű tavaszi hónapokban el fogom hozni számodra nászajándékot és egy pár ludat is elhozok neked. Még egyszer kérlek, fogadd el ajándékot s szemednek tükörtiszta fényét bocsásd le kegyesen e soraimra.“ A menyasszony apja ezután kijelenti, hogy szerény, igénytelen lányát hozzáadja a nemes, előkelő, bátor ifjuhoz és nászajándékban sem lesz hiányosság.

Szerencsétlen szalonkavadász. Szmik Ferencz Csetnek városi erdőőr — mint rozsnyói levelezőnk írja, folyó hó 1-én szalonkalesről hazamenet közben véletlenül agyonlőtte magát. A dolog úgy történt, hogy a lába valami fagyökrébe megakadván, elesett, miközben fegyvere elsült s az egész lövés lágyékába furódott. Félholtan vitték lakására, hol éjjeli 11 órára kiszenvedett. A szerencsétlen s jobb sorsra méltó fiatal ember csak a mult évben lépett erdőőri szolgálatba

Pályázatok.

Schönborn-Buchheim Ervin gróf ur ő főméltósága munkácsi- és szent-miklósi hitbizományi uradalmának erdőrendezési ügyosztályában két évi 450 frt segéddíjjal javadalmazott erdőgyakornoki állomás töltendő be. A föntebbi illetményeken kívül ezen állásokkal szabad lakás vagy rendszeresített lakáspénz, a külső munkálatoknál szabad ellátás, vagy a rendszeresített ellátási költségeknek élvezete van összekötve.

Az ezekre az állásokra pályázóktól megköveteltetik valamely m. kir. erdőőri szakiskolának jó sikerrel való elvégzése, jó kézírás és a térképrajzolás és felmérési munkálatokban való jártasság.

Pályázók, kik a magyar nyelven kívül a német s valamely szláv nyelvet is birják, előnyben részesülnek.

Bélyegtelen, sajátkezűleg irt s rövid éleleirást tartalmazó bizonyítvány-másolatokkal, valamint a pályázónak fényképével ellátott, nem különben egy sajátkezűleg készített állab-térképpel felszerelt folyamodványok legkésőbb f. évi április hó 20-ig az uradalmi igazgatósághoz Munkácson beadandók.

63/1897 sz. Besztercze-Naszód vármegye területén a jaádi erdőgondnokság kerületében üresedésbe jött 5-ik számú kerületi erdőőri állomásra, mely 250 frt évi fizetés, 30 frt évi lakpénz, a lakpénzen felül esetleg természetbeni lakás az erdőben, szükséges tűzifa, valamint három szarvasmarha utáni legeltetési joggal van összekötve, pályázat nyitattik.

Ezen állomásra csak oly egyének pályázhatnak kik:

- a) 24-ik életévüket betöltötték és a 45-ik életévet még túl nem haladták;
- b) a hivatalos magyar nyelvnek tudása mellett a vármegyében divó román és német nyelvet is birják;
- c) ép, egészséges testalkattal és teljesen ép látó és halló szervekkel birnak;
- d) minden tekintetben feddhetlen előéletük és végre
- e) az erdőőri szakvizsgát letették, továbbá kik erdőőri szakiskolát végeztek, előnyben részesülnek.

Pályázók felhivatnak, hogy a fentebbi kellékeket igazoló okmányokkal felszerelt folyamodványaikat 1897 évi július hó 1-éig alulírt erdőgondnokságnál nyujtsák be.

Beszterczén, 1897. márczius hó 22-én.

Jaádi erdőgondnokság.

180/1897 sz. Az Ugocsa vármegyében állami kezelésbe vett községi stb. erdők őrzése céljából szervezett és Turcz székhellyel megüresedett járási erdőőri állomás választás utjáni betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

Ezen erdőőri állomás évi 300 (háromszáz) forinttal van javadalmazva.

Pályázni kívánók felhivatnak, hogy az erdőtörvény 37. §-ában előírt minősítésüket, életkorukat, ép és erős testalkatukat, különösen jó látó, beszélő és halló képességüket, esetleg eddigi szolgálatukat és hadkötelezettségi viszonyaikat, továbbá a hivatalos magyar nyelvnek szóban és írásban, nem különben a román nyelvnek szóban való birását igazoló hiteles okmányokkal felszerelt kérvényüket f. évi május hó 15-ig alólirott m. kir. erdőgondnoksághoz nyujtsák be,

Nagy-Szöllősen, 1897. évi márczius hó 22-én.

M. kir. erdőgondnokság.

A kisjenői főhercegi uradalomban egy az erdő- és vadőrzés, továbbá a vad- és különösen a fáczántenyésztésben és duvadak pusztításában jártas, lehetőleg a kutyaidomításhoz is értő, józan magaviseletű és előzékeny modorral bíró 40 éven aluli egyén mint fáczános alkalmazást talál. Az ezen állást elnyerni óhajtok forduljanak Petzrik Antal uradalmi erdészhez, Szintye, Arad megye.

Ajánlkozások.

Alkalmazást keres egy okleveles erdőőr, ki több évi szolgálat után ez idő szerint már 4 év óta egy 2200 kat. hold kiterjedésű erdő kezelésével van megbízva mint számadó erdőőr. Ezen felül két éven át az államerdészethoz erdőbecslésnél és rendezésnél foglalkozott s így az erdőnek üzemterv szerinti kezelésében teljesen jártas. Az illető 30 éves, nős, rom. kath. vallású. Ajánlatok Pál János czimére, Lehi pusztá, u. p. Gömör-Simonyi, küldendők. 3-3

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos:

Podhradszky Emil.

Magyarhon első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete.

Hauptstadt 1847.

Rausweller's Patent.

ÓRAK ÉKSZEREK 10-ÉVI JÁRÁSSAL RÉSZELETFIZETÉSRE.

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan esztendőitőlnek.

KÖRMEND. LEITNER JÁNOS KÖRMEND.

Lég és Gőzfűtéssel berendezett magpergető Intézete. Gőzerőre alkalmazott legújabb szerkezetű tisztító gépekkel.

Árjegyzék 1897. tavasz.		Az 1896 évi ezredéves országos kiállításán Budapesten az ezüst államéremmel kitüntetve.			
I. Fenyő-magvak:		Az itt kitüntetett csiraképeséggel jófállok következő százalékokozatban	ÁrakKörmend-ről 100 Kgr.	5 Kgr csomag bérmentve	ÁrakKörmend-ről 1 Kgr
			fl.	fl.	fl.
Erdei fenyő (Pinus sylvestris)	— —	75—80	200,—	10,50	2,20
Fekete fenyő (Pinus austriaca)	— —	75—80	230,—	12,—	2,50
Vörös fenyő (Pinus larix)	— —	40—50	100,—	5,50	1,50
Lucz fenyő (Abies excelsa)	— —	80—85	140,—	7,50	1,20
Jegenye fenyő (Abies pectinata)	— —	40—50	50,—	3,—	—,60
Sima fenyő (Pinus strobus)	— —	75	500,—	25,80	5,50
Czirbolya fenyő (Pinus cembra)	— —	—	40,—	2,50	—,50
Tengerparti fenyő (Pinus Maritima)	— —	75	63,—	3,75	1,—
Corsicai fenyő (Pinus Corsica)	— —	70	350,—	18,50	4,—
Svéd fenyő (Pinus mont. var. unc.)	— —	70—75	450,—	24,—	5,—
Törpe fenyő (Pinus motana)	— —	70—75	250,—	14,—	2,80
Douglas fenyő (Abies Douglasi)	— —				18,—
Szurok Fenyő (Pinus Rigida)	— —				20,—
II. Lombfa-magvak.					
Ákácza (Robinia pseudo acatia)	— —		35,—	2,25	—,45
Mezges égerfa (Alnus glutinosa)	— —		50,—	3,—	—,60

Az árak kötelezettség nélkül a körmendi vasutállomáshoz szállítva, zsákkal együtt, bruttó értendők. Fizetendő Körmenden. Összes magvaim új, szárazminőségben, akár csirázó készülékben, vagy metszési próba útján nyert törvényszabta erdészeti csiraképeség szavatolása mellett, a fent jelzett százalékok szerint, addig míg a készlet tart, szállítanak.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

legújabb árjegyzéke.

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú cégétől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

cégünk ujjalag megbízott

a nagytekintetű erdőtisztek és az erdészeti altisztek egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati cikkek

hivatalos úton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHÁK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

Óvakodjék mindenki oly cégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József Főherceg udvari szállítói
A földmivelés m. kir. Ministerium szállítói.